

Family

SCIENTIFIC-PRACTICAL JOURNAL

Сімейна медицина

ЄВРОПЕЙСЬКІ ПРАКТИКИ

medicine

№4 (110)
'2024

EUROPEAN PRACTICES

ISSN 2786-7218 (Online)
ISSN 2786-720X (Print)

**ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ДІАГНОСТИКИ
І ЛІКУВАННЯ ТРОМБОЕМБОЛІЇ
ЛЕГЕНЕВОЇ АРТЕРІЇ** 6

**ОСОБЛИВОСТІ КЛІНІЧНОГО
ПЕРЕБІГУ ОДОНТОГЕННИХ
ЗАПАЛЬНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ ЩЕЛЕП
І М'ЯКИХ ТКАНИН В ОСІБ,
ЯКІ ВЖИВАЮТЬ НАРКОТИКИ** 68

**КОМПЛЕКСНИЙ ПІДХІД ДО
ЛІКУВАННЯ ІШЕМІЧНОЇ ХВОРОБИ
СЕРЦЯ У ПАЦІЄНТІВ
З КАРДІОРЕНАЛЬНИМ
МЕТАБОЛІЧНИМ СИНДРОМОМ** 95

АСТМА І COVID-19 У ДІТЕЙ 114

**ХРОНІЧНА ХВОРОБА НИРОК:
ОЦІНКА ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ,
КАТЕГОРІЇ АЛЬБУМІНУРІЇ,
ОЦІНКА РИЗИКУ НИРКОВОЇ
НЕДОСТАТНОСТІ** 119

СІМЕЙНА МЕДИЦИНА.

ЄВРОПЕЙСЬКІ ПРАКТИКИ

4 (110)/2024

ЗАСНОВНИКИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ імені П.Л. ШУПИКА

ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
«УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ»

ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
«ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ БЕЗПЕРЕРВНОЇ
ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ЛІКАРІВ ТА ФАРМАЦЕВТІВ»

Згідно з Наказом Міністерства освіти і науки України № 1415 02.10.2024 науково-практичний журнал «Сімейна медицина. Європейські практики» включено до Категорії «А» Переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора наук, кандидата наук та ступеня доктора філософії

Журнал «Сімейна медицина. Європейські практики» реферується Інститутом проблем реєстрації інформації НАН України

Журнал «Сімейна медицина. Європейські практики» включено у реферативну базу «Україніка наукова», а також у міжнародні наукові реферативні бази, електронні пошукові системи, інтернет каталоги та бібліотеки. Статтям журналу «Сімейна медицина. Європейські практики» присвоюється DOI

РЕКОМЕНДОВАНО

Наказ від 19.12.2024 № 6624 “Про введення в дію рішень вченої ради НУОЗ України імені П. Л. Шупика від 18.12.2024”

Підписано до друку 26.12.2024.

Статті, що публікуються в журналі «Сімейна медицина. Європейські практики», – рецензовані.

Відповідальність за достовірність фактів та інших відомостей у публікаціях несуть автори.

Журнал розміщує рекламно-інформаційні матеріали про лікарські засоби, що не внесені до переліку заборонених для рекламування, відповідно до статті 21 Закону України «Про рекламу». Відповідальність за зміст реклами, а також відповідальність наведених у рекламі відомостей несуть рекламодавці.

Думка редакції може не збігатися з думкою авторів публікації. Передрук матеріалів тільки з письмового дозволу редакції.

При передруці посилання на журнал «Сімейна медицина. Європейські практики» обов'язкове.

АДРЕСА ДЛЯ КОРЕСПОНДЕНЦІЙ

Україна, 03039, м. Київ, а/с 61

КОНТАКТНІ ДАНІ РЕДАКЦІЇ ТА ВИДАВЦЯ

Тел.: +38(044) 257-27-27, +38(067) 233-75-91

E-mail: alexandra@professional-event.com

ГО «ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ БЕЗПЕРЕРВНОЇ
ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ЛІКАРІВ ТА ФАРМАЦЕВТІВ»
04053, м. Київ, вул. Січових Стрільців, буд. 21/27, офіс 405
E-mail: asprofsvit@gmail.com

З питань передплати або придбання журналу звертатися до поштових відділень зв'язку, до редакції або на сайт: www.family-medicine.com.ua

Тираж – 8000 прим.

Періодичність видання – 4 номери на рік.

Реєстраційний номер у Реєстрі суб'єктів у сфері медіа Національної ради України з питань телебачення та радіомовлення - R 30-03217.

Фотовид і друк

«Наша друкарня» ФОП Симоненко О.І.

Київська обл. м. Бориспіль, вул. Київський шлях, 75, кв. 63.

Тел. +38(067) 172-86-37

© Національний університет охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика, 2024

© ГО «Українська асоціація сімейної медицини», 2024

© ГО «Всеукраїнська асоціація безперервної професійної освіти лікарів та фармацевтів», 2024

© Professional-Event All Rights Reserved, 2024

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ імені П.Л. ШУПИКА

УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ

ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ЛІКАРІВ ТА ФАРМАЦЕВТІВ

СІМЕЙНА МЕДИЦИНА. ЄВРОПЕЙСЬКІ ПРАКТИКИ FAMILY MEDICINE. EUROPEAN PRACTICES

Всеукраїнський науково-практичний журнал

ПОЧЕСНИЙ ПРЕЗИДЕНТ ВИДАННЯ

О.К. Толстанов – член-кореспондент НАМН України, доктор мед. наук, професор, проректор з науково-педагогічної роботи Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика, президент Української асоціації сімейної медицини, Заслужений лікар України

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР

Л.В. Хіміон

доктор мед. наук, професор,
зав. кафедри терапії, сімейної
медицини гематології та трансфузіології
Національного університету охорони
здоров'я України імені П. Л. Шупика

ЗАСТУПНИКИ

ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА

Г.В. Бекетова, доктор мед. наук,
професор, член-кореспондент НАМН
України, завідувач кафедри дитячих і
підліткових захворювань Національного
університету охорони здоров'я України
імені П. Л. Шупика, Заслужений лікар
України, експерт МОЗ України, голова
асоціації педіатрів м. Києва

О.С. Щербінська, доктор мед. наук,
професор, професор кафедри
акушерства, гінекології та медицини плода
Національного університету охорони
здоров'я України імені П. Л. Шупика,
президент Всеукраїнської Асоціації
безперервної професійної освіти лікарів та
фармацевтів

ДИРЕКТОР ПРОЕКТУ

О.С. Щербінська

ДИРЕКТОР З РЕКЛАМИ

І.М. Лукавенок

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР

О.О. Попільнюк

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

С. А. Антьєренс (Бельгія)
Л.С. Бабінець
С. Бьєн (Франція)
Д. Бьочанен (Велика Британія)
Ш. Вінкер (Ізраїль)
О.Б. Волошина
Л.В. Глушко
Н.Г. Гойда
Н.А. Гріцова
Є.Г. Гриневич
С.В. Данилюк
Г.В. Зайченко
Л. Козловська (Латвія)
О.М. Корж
В.І. Мамчиц
Т.В. Марушко
Н.К. Свиридова
Т.М. Сіліна
С.І. Сміян
О.І. Сміян
В.І. Ткаченко
С.В. Федоров
М. Харріс (Велика Британія)
В. Хомар (Словенія)
А.В. Царенко
І.В. Чопей
Н.Д. Чухрієнко
О.Г. Шекера
В.О. Шкорботун

РЕКЛАМА

О.М. Бондар
В.М. Коршук
К.О. Панова

ЛІТЕРАТУРНИЙ РЕДАКТОР

Л.В. Сухих

ДИЗАЙН ТА ВЕРСТКА

А.О. Бондаренко, В.М. Семак

FAMILY MEDICINE.

EUROPEAN PRACTICES

4 (110)/2024

FOUNDERS

SHUPYK NATIONAL HEALTHCARE UNIVERSITY
OF UKRAINE

PUBLIC ORGANIZATION
«UKRAINE ASSOCIATION OF FAMILY MEDICINE»

PUBLIC ORGANIZATION «ALL-UKRAINIAN
ASSOCIATION OF CONTINUING PROFESSIONAL
EDUCATION OF DOCTORS AND PHARMACISTS»

According to the order of the Ministry of Education and Science of Ukraine № 1415 02.10.2024 scientific and practical journal «Family medicine. European practices» is included in Category «A» of the List of scientific professional publications of Ukraine, in which the results of dissertations for the degree of Doctor of Sciences, Candidate of Sciences and Doctor of Philosophy can be published

*Journal «Family medicine. European practices» is reviewed by the Institute of Information Recording of NAS of Ukraine
Journal «Family medicine. European practices» is included in the abstracts database «Ukrainika naukova», scientific abstracts, electronic search engines, online catalogs and libraries.
Articles of the journal «Family medicine. European practices» are assigned DOI.*

RECOMMENDED BY

Order dated December 19, 2024 No. 6624 «On the implementation of the decisions of the Academic Council Shupyk National Healthcare University of Ukraine from December 18, 2024»

Passed for printing 26.12.2024.

Articles published in the journal «Family medicine. European practices» – reviewed. Authors are responsible for accuracy of the facts and other information in the publication. The journal publishes advertising and information materials about medicines that are not included in the list of prohibited for advertising, in accordance with Article 21 of the Law of Ukraine On Advertising. Advertisers are responsible for the content of the advertisement, as well as for the information provided in the advertisement.

Editorial opinion may not coincide with the opinion of the authors of the publication.
Reprinting material only with the written permission of the publisher.

When reprinting reference to the journal
«Family medicine. European practices» is obligatory.

ADDRESS FOR CORRESPONDENCE

Ukraine, 03039, Kyiv, p/b 61

EDITORIAL AND PUBLISHER CONTACTS

Tel: +38(044) 257-27, +38(067) 233-75-91.
E-mail: alexandra@professional-event.com
PO «ALL-UKRAINIAN ASSOCIATION OF CONTINUING
PROFESSIONAL EDUCATION OF DOCTORS AND
PHARMACISTS»
04053, Kyiv, Sichovykh Striltsiv St., building 21/27, office 405
E-mail: asprofosvit@gmail.com

To subscribe or purchase – please contact post offices,
journal office or site : www.family-medicine.com.ua

Circulation – 8000 copies
Periodicity – 4 issues per year

Registration number in the Register of media subjects of
The National Council of Television and Radio Broadcasting
of Ukraine – R 30-03217

Imagesetter and Printing

«OUR PRINTING» FOP Simonenko OI
Kyiv region Boryspil, street Kyivsky Shliakh, 75, apt. 63.
Tel. +38 (067) 172-86-37

© SHUPYK NATIONAL HEALTHCARE UNIVERSITY
OF UKRAINE, 2024

© Public organization «UKRAINE ASSOCIATION
OF FAMILY MEDICINE», 2024

© Public organization «ALL-UKRAINIAN ASSOCIATION
OF CONTINUING PROFESSIONAL EDUCATION
OF DOCTORS AND PHARMACISTS», 2024

© Professional-Event All Rights Reserved, 2024

SHUPYK NATIONAL HEALTHCARE UNIVERSITY OF UKRAINE

UKRAINIAN ASSOCIATION OF FAMILY MEDICINE

ALL-UKRAINIAN ASSOCIATION OF CONTINUING PROFESSIONAL EDUCATION OF DOCTORS AND PHARMACISTS

FAMILY MEDICINE. EUROPEAN PRACTICES СІМЕЙНА МЕДИЦИНА. ЄВРОПЕЙСЬКІ ПРАКТИКИ

HONOURABLE PRESIDENT OF THE PUBLICATION

O.K. Tolstanov – Corresponding Member of the NAMS of Ukraine,
Dr. med. Sciences, professor, Vice-Rector for Scientific and Pedagogical Work
Shupyk National Healthcare University of Ukraine, President of Ukrainian
Association of Family Medicine, Honoured Doctor of Ukraine

EDITOR-IN-CHIEF

L.V. Khimion,
Dr. med. Sciences, professor,
Head of Internal Diseases, Family
Medicine, Hematology and Transfusiology
Department, Shupyk National Healthcare
University of Ukraine

DEPUTY OF CHIEF EDITOR

G.V. Beketova,
Corresponding Member of the NAMS of
Ukraine, Dr. med. Sciences, professor,
Head of the Department of pediatric and
adolescent diseases, Shupyk National
Healthcare University of Ukraine, Head of
the Association of Pediatricians of Kyiv,
Honoured Doctor of Ukraine

O.S. Shcherbinska,

Dr. med. Sciences, professor,
professor of the Department of Obstetrics,
Gynecology and Fetal Medicine of Shupyk
National Healthcare University of Ukraine,
President All-Ukrainian Association
of Continuing Professional Education
of Doctors and Pharmacists

PROJECT DIRECTOR

O.S. Shcherbinska

ADVERTISING DIRECTOR

I.M. Lukavenko

RESPONSIBLE SECRETARY

O.O. Popilniuk

EDITORIAL BOARD

S. A. Anthierens (Belgium)
L.S. Babinets
S. Bayen (France)
J.G. Buchanan (United Kingdom)
S. Vinker (Israel)
S.V. Vidyborets
O.B. Voloshina
L.V. Hlushko
N.G. Goyda
N.A. Hritsova
Ye.H. Hrynevych
S.V. Danyliuk
G.V. Zaychenko
L. Kozlovska (Latvia)
O.M. Korzh
V.I. Mamchych
T.V. Marushko
N.K. Svyrydova
T.M. Silina
O.I. Smiyan
S.I. Smiyan
V.I. Tkachenko
S.V. Fedorov
M. Harris (United Kingdom)
V. Homar (Slovenia)
A.V. Tsarenko
I.V. Chopey
N.D. Chukhrienko
O.H. Shekera
V.O. Shkorbotun

ADVERTISING

O.M. Bondar
V.M. Korshuk
K.O. Panova

LITERARY EDITOR

L.V. Sukhykh

DESIGN AND LAYOUT

A.O. Bondarenko, V. M. Semak

TABLE OF CONTENTS №4 (110)/2024

TOPICAL ISSUES

Problem issues of diagnostic and treatment of pulmonary embolism: a case from real clinical practice
V. Z. Netiazhenko, T. Y. Malchevska, O. M. Plienova, L. V. Shkala, N. I. Kozachyshyn..... 6

Treatment of anxiety and depressive disorders in combatants in modern conditions: focus on efficacy and safety
A.V. Verba, O.V. Seliuk, R. M. Romaniak, K. Ye. Vorobyov, K. A. Kazmirchuk 14

Infections and spectrum of pathogens in patients with malignant tumors of the liver and biliary tract with biliary obstruction after extensive liver resections
V. P. Romaniuk, O. G. Kotenko, G. A. Solovyova 23

FOR PRACTICING PHYSICIANS

Validation of a questionnaire for assessing patients' awareness and readiness to undergo screening for cardiovascular diseases and mental disorders at a family doctor's appointment
M. I. Durunda, M. I. Tovt-Korshinska..... 30

The clinical and diagnostic value of albuminuria in the diagnosis of chronic kidney disease
M. V. Vlasenko, O. K. Krokhmalnyuk, N. I. Kravchuk, S. V. Shkarivska 35

The impact of electrolyte disturbances on the course of the heart disease of COVID-19 and the possibilities of correction
O. K. Duda, V. O. Boyko, A. M. Pechinka, A. P. Golub, H. V. Batsiura, L. P. Kotsiubailo 43

Assessment of satisfaction with knowledge and practical skills in the discipline "Otolaryngology" of graduates of the specialty 222 "Medicine" and interns of the specialty "Otolaryngology"
O. Ye. Kononov 55

Regulatory and legal regulation of the organization and conduct of clinical trials at the international level to guarantee patient safety
N. Ya. Zhylka, O. S. Shcherbinska, I. S. Asaulenko 61

GENERAL MEDICINE

Features of the clinical course of odontogenic inflammatory diseases of the jaws and soft tissues in drug users
O. O. Tymofieiev, O. P. Vesova, N. O. Ushko, S. V. Maksymcha, A. I. Kryvosheieva..... 68

Lipid peroxidation processes in convalescents after COVID-19: their diagnostic significance and correction under the influence of rehabilitation treatment

O. I. Lemko, M. L. Gabor, N. V. Vantiukh, D. V. Reshetar, S. V. Lukashchuk 76

CARDIOLOGY

Sodium sensitivity / sodium resistance in patients with arterial hypertension: effect on lipids profile, glucose level, clinical and anthropometric parameters
L. P. Sydorochuk, B. A. Lytvyn 83

Left ventricular geometry indicators in patients with arterial hypertension with vitamin D deficiency
A. P. Tarasiuk, V. Ye. Kondratiuk, O. A. Bychkov, S. H. Sova, M. M. Seliuk, O. V. Seliuk 88

A comprehensive approach to the treatment of ischemic heart disease in patients with cardiorenal metabolic syndrome
Ye. Yu. Marushko, G. B. Mankovskiy, I. V. Zubovych..... 95

The role of metabolic therapy in the treatment of chronic coronary syndrome. Results of own research
M. M. Seliuk, S. A. Bychkova, M. M. Kozachok, I. A.Yavorska,N. A. Kozhukharova, M. A. Pylypenko, S. M. Khomych, V. S. Didukh 100

PEDIATRICS

Vascular microcalcification: diagnostic approach, statistical modeling, and the need for comprehensive management of children from the Ukrainian familial hypercholesterolemia registry
T. V. Marushko, T.V. Kurilina, Ye.-E. B. Kulchytska..... 108

Asthma and COVID-19 in children
O. O. Rechkina, V. O. Stryzh, S. M. Rudenko 114

LECTURES AND REVIEWS

Chronic kidney disease: evaluation of renal function, albuminuria categories, and the risk assessment of kidney failure (Literature review)
S. V. Kushnirenko, L. M. Savytska, S. O. Rotova, T. B. Bevzenko, O. V. Kushnirenko, O. Yu. Lysianska..... 119

ЗМІСТ №4 (110)/2024

АКТУАЛЬНІ ТЕМИ

Проблемні питання діагностики і лікування тромбоемболії легеневої артерії: випадок із реальної клінічної практики

В. З. Нетяженко, Т. Й. Мальчевська, О. М. Пленова, Л. В. Шкала, Н. І. Козачишин 6

Лікування тривожних та депресивних розладів у комбатантів у сучасних умовах: фокус на ефективності та безпечності

А. В. Верба, О. В. Селюк, Р. М. Романяк, К. Є. Воробйов, К. А. Казмірчук 14

Інфекції та спектр збудників у пацієнтів зі злоякісними пухлинами печінки та жовчовивідних шляхів з біліарною обструкцією після обширних резекцій печінки

В. П. Романюк, О. Г. Котенко, Г. А. Соловйова 23

НА ДОПОМОГУ ЛІКАРЮ-ПРАКТИКУ

Валідація анкети для оцінювання обізнаності і готовності пацієнтів щодо проходження скринінгу серцево-судинних захворювань і психічних розладів на прийомі у сімейного лікаря

М. І. Дурунда, М. І. Товт-Коршинська 30

Клініко-діагностичне значення альбумінурії у діагностиці хронічної хвороби нирок

М. В. Власенко, О. К. Крохмалюк, Н. І. Кравчук, С. В. Шкарівська 35

Вплив електролітних порушень на перебіг коронавірусної хвороби COVID-19 та можливості корекції

О. К. Дуда, В. О. Бойко, А. М. Печінка, А. П. Голуб, Г. В. Бацюра, Л. П. Коцюбайло 43

Оцінка задоволеності знаннями та практичними навичками з дисципліни «Отоларингологія» випускників спеціальності 222 «Медицина» та інтернів спеціальності «Отоларингологія»

О. Є. Кононов 55

Нормативно-правове регулювання організації та проведення клінічних досліджень на міжнародному рівні для гарантії безпеки пацієнта

Н. Я. Жилка, О. С. Щербінська, І. С. Асауленко 61

ЗАГАЛЬНА МЕДИЦИНА

Особливості клінічного перебігу одонтогенних запальних захворювань щелеп і м'яких тканин в осіб, які вживають наркотики

О. О. Тимофеев, О. П. Весова, Н. О. Ушко, С. В. Максимча, А. І. Кривошеєва 68

Процеси пероксидації ліпідів у реконвалесцентів після COVID-19: їх діагностичне значення та корекція під впливом реабілітаційного лікування

О. І. Лемко, М. Л. Габор, Н. В. Вантюх, Д. В. Решетар, С. В. Лукашук 76

КАРДІОЛОГІЯ

Sodium sensitivity / sodium resistance in patients with arterial hypertension: effect on lipids profile, glucose level, clinical and anthropometric parameters

Л. Р. Sydorчук, В. А. Lytvyn 83

Показники геометрії лівого шлуночка у хворих на артеріальну гіпертензію на фоні дефіциту вітаміну D

А. П. Тарасюк, В. Є. Кондратюк, О. А. Бичков, С. Г. Сова, М. М. Селюк, О. В. Селюк 88

Комплексний підхід до лікування ішемічної хвороби серця у пацієнтів з кардіоренальним метаболічним синдромом

Є. Ю. Марушко, Г. Б. Маньковський, І. В. Зубович 95

Роль метаболічної терапії у лікуванні хронічного коронарного синдрому.

Результати власного дослідження
М. М. Селюк, С. А. Бичкова, М. М. Козачок, І. А. Яворська, Н. А. Кожухарьова, М. А. Пилипенко, С. М. Хоміч, В. С. Дідух 100

ПЕДІАТРІЯ

Vascular microcalcification: diagnostic approach, statistical modeling, and the need for comprehensive management of children from the Ukrainian familial hypercholesterolemia registry

Т. В. Marushko, Т. V. Kurilina, Ye.-E. B. Kulchytska 108

Астма і COVID-19 у дітей

О. О. Речкіна, В. О. Стриж, С. М. Руденко 114

ЛЕКЦІЇ ТА ОГЛЯДИ

Хронічна хвороба нирок: оцінка функціонального стану, категорії альбумінурії, оцінка ризику ниркової недостатності

(Огляд літератури)
С. В. Кушніренко, Л. М. Савицька, С. О. Ротова, Т. Б. Бевзенко, О. В. Кушніренко, О. Ю. Лисянська 119